

Suuntaukset väärennösten ja laittomasti valmistettujen tavaroiden kaupassa

Tiivistelmä

Tiivistelmä

Tässä tutkimuksessa on ajantasaistettu kvantitatiivinen analyysi väärennösten ja laittomasti valmistettujen tavaroiden maailmanlaajuisen kaupan arvosta, laajuudesta ja koosta. Raportissa käytetään alun perin OECD:n (vuoden 2008) tutkimusta varten kehitettyä ja räätälöityä tilastollista menetelmää, jota on kehitetty edelleen vuoden 2013 tietoihin perustuvaa OECD:n ja Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston (EUIPO) vuoden 2016 tutkimusta varten.

Vuoden 2016 tietoihin perustuvassa ajantasaistetussa raportissa arvioidaan, että kyseisenä vuonna väärennösten ja laittomasti valmistettujen tavaroiden kansainvälisen kaupan määrä voisi olla jopa 509 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Summa vastaa 3,3:a prosenttia maailmankaupasta. Määrään eivät sisälly kotimaassa tuotetut ja kulutetut väärennetyt ja laittomasti valmistetut tuotteet eivätkä internetin välityksellä levitetyt laittomasti valmistetut digitaaliset tuotteet. Edellisessä samaan menetelmään perustuneessa OECD:n ja EUIPO:n tutkimuksessa arvioitiin, että vuonna 2013 enintään 2,5 prosenttia maailmankaupasta oli väärennösten ja laittomasti valmistettujen tavaroiden kauppaa, mikä vastasi rahassa 461:tä miljardia Yhdysvaltain dollaria.

Vuosien 2013 ja 2016 välillä väärennösten ja laittomasti valmistettujen tavaroiden kaupan osuus maailmankaupasta kasvoi hyvin merkittävästi. Lisäksi kasvusta raportoitiin ajanjaksolla, jolloin maailman kokonaiskaupassa vallitsi suhteellinen laskusuhdanne. Näin ollen väärentämisen ja piratismiin intensiteetti kasvaa, ja se muodostaa avoimessa ja maailmanlaajuisessa tietotaloudessa teollis- ja tekijänoikeuksille merkittävän mahdollisen riskin.

Tutkimuksessa arvioidaan EU:n yksityiskohtaisten tietojen pohjalta perusteellisesti myös tilannetta Euroopan unionissa. Tuloksista käy ilmi, että vuonna 2016 väärennösten ja laittomasti valmistettujen tavaroiden tuonti EU:hun oli 121 miljardia euroa (134 miljardia Yhdysvaltain dollaria), mikä edustaa 6,8:aa prosenttia EU:n tuonnista, kun vastaava luku vuonna 2013 oli 5 prosenttia. On huomattava, että nämä tulokset perustuvat havaintoihin tullien takavarikoista eivätkä ne sisällä kotimaassa valmistettuja ja kulutettuja väärennetyjä ja laittomasti valmistettuja tavaroita tai internetissä laittomasti saatavilla olevaa digitaalista sisältöä.

Väärennökset ja laittomasti valmistetut tuotteet kulkevat edelleen monimutkaisia kauppareittejä pitkin, ja useita kauttakulupaikkoja käytetään väärin. Monilla näistä kauttakulupaikkojen talousalueilla on suuria vapaakauppa-alueita, jotka ovat tärkeitä kansainvälisen kaupan keskuksia.

Pienten lähetysten käyttö väärennösten kaupassa kasvaa myös edelleen. Pienet, lähinnä postitse tai pikälähetyksinä toimitettavat lähetykset ovat esimerkki entistä helpommasta kaupankäynnistä, mutta toisaalta rikollisille ne ovat myös tapa vähentää kiinnijäämisen mahdollisuutta ja minimoida seuraamusten riski. Pienten lähetysten runsas määrä lisää tullin tarkastusten ja haltuunottojen kustannuksia ja aiheuttaa merkittäviä lisähaasteita lainvalvontaviranomaisille. Tämän alan toimintalinjoja on siis tarpeen tutkia koordinoitusti.

Väärennetyjä tuotteita esiintyy suuressa ja yhä kasvavassa määrässä toimialoja, kuten yleisissä kulutustavaroissa (jalkineet, kosmetiikka, lelut), yrityksille suunnatuissa tuotteissa (varaosat tai kemikaalit), tietoteknisissä tavaroissa (puhelimet, paristot) ja ylellisyystavaroissa (muotivaatteet, luksuskellot). On tärkeää huomata, että monet väärennetyt tavarat voivat aiheuttaa vakavia kielteisiä terveys- ja turvallisuusriskejä. Tällaisia ovat erityisesti lääkkeet, elintarvikkeet ja juomat sekä lääkinnälliset laitteet.

Vaikka väärennöksiä ja laittomasti valmistettuja tavaroita tulee käytännössä kaikista talousjärjestelmistä kaikilta mantereilta, Kiina ja Hongkong (Kiina) ovat edelleen selvästi suurimpia alkuperäalueita.

Yritykset, joille on haittaa väärentämisestä ja piratismista, on edelleen rekisteröity pääosin OECD-maihin, ensisijaisesti Yhdysvaltoihin, Ranskaan, Italiaan, Sveitsiin, Saksaan, Japaniin, Koreaan ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Väärennösten ja piratismien kohteeksi joutuu kuitenkin entistä enemmän muihin korkean tulotason maihin rekisteröityjä yrityksiä EU:n talousalueen ulkopuolella. Näitä maita ovat esimerkiksi Singapore ja Hongkong (Kiina). Lisäksi väärentäminen uhkaa kasvavaa määrää Brasiliaan, Kiinaan ja muihin voimakkaasti kasvaviin talouksiin rekisteröityjä oikeudenhaltijoita. Siksi väärentäminen ja piratismi ovat huomattava riski kaikille innovatiivisille yrityksille, joiden liiketoimintastrategia perustuu teollis- ja tekijänoikeuksiin, siitä riippumatta, missä ne sijaitsevat.

Voidakseen ymmärtää ja torjua tätä riskiä hallitukset tarvitsevat ajantasaista tietoa väärennösten ja laittomasti valmistettujen tavaroiden kaupan koosta, laajuudesta ja suuntauksista. Tämän tutkimuksen tavoitteena oli saada kuva laittomasta kaupasta. Tarvitaan kuitenkin lisää tutkimusta tukemaan toimintalinjoja ja lainvalvonnan ratkaisuja ja mahdollistamaan hallitusten ja viranomaisten maailmanlaajuinen yhteistyö.